

Pohjoismaiden neuvosto
Eva Kjær Hansen
Ved Stranden 18
1061, København K
Danmark

Reykjavík, 21. joulukuuta 2016
Viitenro: FJR16110044/17.1.0

Vastaus Pohjoismaiden neuvoston jäsenen kirjalliseen kysymykseen

Ministeriö on vastaanottanut kirjallisen kysymyksen Pohjoismaiden neuvoston jäseneltä Eva Kjer Hansenilta, joka esittää seuraavat kysymykset Islannin hallitukselle:

1. Aikooko Islannin hallitus noudattaa maan parlamentissa 12. lokakuuta 2016 hyväksytyyn pääoman valvontaa koskevan lain soveltamisessa kansainvälistä lakia ja ETA-sopimuksen periaatteita pääoman vapaasta liikkuvuudesta – mukaan lukien artikkelit 4, 40 ja 41?
2. Miten Islannin hallitus aikoo taata sen, että 12. lokakuuta hyväksytyyn lain soveltamisessa ei tapahdu kansallisuuteen perustuvaa syrjintää?

Islannin viranomaiset ottivat käyttöön pääoman valvonnan vuoden 2008 lopussa. Pääoman valvonta poikkeaa ETA-sopimuksen 40 artiklasta, joka koskee pääomien vapaata liikkuvuutta. EFTAn tuomioistuin on vahvistanut Islannin mahdollisuuden valvoa omia etujaan tässä yhteydessä viitaten ETA-sopimuksen 43 artiklaan asiassa E-3/11¹. Kaikista pääomanliikkeiden valvontaan tehdyistä myöhemmistä muutoksista on ilmoitettu EFTAn sekakomitealle 43 artiklan mukaisesti, vrt. ETA-sopimuksen 45 artikla.

Pääoman valvonnan purkamisesta on muodostunut yksi Islannin hallituksen tärkeimmistä asioista. Hallitus on jo erilaisin toimin ryhtynyt asteittain lieventämään valvontaa ja se on jo puuttunut niihin taustatekijöihin, joiden avulla valvontaa voidaan purkaa edelleen. Islannin antamat ilmoitukset EFTAn sekakomitealle eivät ole kohdanneet vastustusta ETA-sopimuksen muiden osapuolten taholta. EFTAn valvontaviranomaiselle (ESA) jätetyssä valituksessa väitetään, että Islannin toimiin sisältyvät ja niin kutsuttuja off-shore-varoja koskevat vaatimukset olisivat ETA-sopimuksen vastaiset. Islannin viranomaiset ovat puolestaan todenneet, että kyseiset toimet ovat täysin Islannin ETA-velvoitteiden mukaisia ja että ne ovat välttämättömiä, syrjimättömiä, kohtuullisia ja läpinäkyviä. EFTAn valvontaviranomainen (ESA) käsitteli asiaan kohdistuvaa valitusta, jossa Islantia syytettiin siitä, ettei se noudata EFTAn 43 artiklaa. Se päätti käsittelyn 23. marraskuuta 2016 toteamalla, ettei Islannin hallitus ollut tehnyt virhettä EFTAn 43 artiklan suhteen eikä asian käsittelyä ollut syytä jatkaa.²

Suunnitellessaan sopivaa strategiaa pääoman valvonnan purkamiseksi Islannin viranomaiset ovat ottaneet huomioon IMF:n institutionaalisen näkemyksen pääomien vapaasta liikkuvuudesta.³ Strategia perustuu järjestelmälliseen ja varovaiseen menetelmään, jossa pääoman vapauttaminen on suunniteltu, ajoitettu ja jaksotettu tarkkaan, mitä tulee muuhun makrotalouden haavoittuvuuteen, institutionaalisen ja markkinakehityksen laajuuteen sekä yksittäisten sektorien kykyyn kestää pääomanliikkeiden heilahteluja.

Pääoman valvonnan vapauttamista koskeva tarkistettu strategia esiteltiin kesäkuussa 2015. Siinä ehdotettiin, että valvontaa voitaisiin lieventää vaiheittain. Ensimmäisessä vaiheessa keskityttiin konkurssiin menneiden (maksukyvyttömien) pankkien arvopapereihin/varoihin, toisessa vaiheessa off-shore-varoihin ja kolmannessa vaiheessa yksityishenkilöihin ja yrityksiin. Vuoden 2016 lokakuussa voimaantullut laki nro 105/2016, jossa pyritään lieventämään henkilö- ja yritysvalvontaa, on osa kesäkuussa 2015 esiteltyä strategiaa. Laki ei ole syrjivä kansalaisuuden perusteella, sillä se koskee yksityishenkilöitä ja oikeushenkilöitä vakituisesta asuinpaikasta riippumatta. Yksityiskohtaisempia tietoja pääoman valvonnan purkamiseksi laaditun suunnitelman etenemisestä löytyy ministeriön puolivuositain ilmestyvistä raporteista.^{4, 5, 6, 7, 8, 9}

Bjarni Benediktsson (Sj.)

- 1.http://www.eftacourt.int/uploads/tx_nvcases/3_11_Judgment_EN.pdf
- 2.<http://www.eftasurv.int/media/esa-docs/physical/Decision---Complaint-against-Iceland-concerning-the-treatment-of-holders-of-offshore-kronur.pdf>
- 3.www.imf.org/external/np/pp/eng/2012/031312.pdf
- 4.<https://www.ministryoffinance.is/media/frettir/Progress-of-the-Plan-for-Removal-of-Capital-Controls.pdf>
- 5.<https://www.ministryoffinance.is/media/rit2014/Framgangur-aaetlunar-fjarmagnsh-sept-14.pdf>
- 6.<https://www.ministryoffinance.is/media/frettatengt2015/Progress-of-the-Plan-for-Removal-of-Capital-Controls-March-2015.pdf>
- 7.<https://www.ministryoffinance.is/media/frettatengt2015/Progress-of-the-Plan-for-Removal-of-Capital-Controls-September-2015.pdf>
- 8.https://www.ministryoffinance.is/media/frettatengt2016/greinargerd-um-losun-hafta_ENSKA_track_gth.pdf
- 9.<https://www.ministryoffinance.is/media/frettatengt2016/ProgressOfPlanForRemovalOfCapitalControls-2.pdf>